

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Platon Mariana în numele inculpatului Brodescu Petru prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău /sediul central/ din 24 martie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Brodescu Petru XXXXX, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

02.03.2017 – 24.03.2017 (prima instanță);

17.05.2017 – 12.09.2017 (instanța de apel);

20.11.2017 – 30.01.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul central/ din 24 martie 2017, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Brodescu Petru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni fără amendă cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Sa admis acțiunea civilă a SRL „Moldretail Group” și s-a încasat de la inculpat în beneficiul ei a prejudiciului cauzat în mărime de 15 700 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că la 10 februarie 2017, aproximativ la ora 21:40, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aflându-se în magazinul alimentar „Linella”, amplasat pe str. xxxxxx, mun. Chișinău, inculpatul Brodescu Petru, în mod deschis a sustras, din aparatul de casă nr. x, bani în sumă de 15 700 lei, cauzând părții vătămate SRL „Moldretail Group” o daună materială considerabilă, după ce a părăsit locul faptei.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate conform art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal – Jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Brodescu Petru, solicitând casarea parțială a sentinței în partea ce ține de aplicarea pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea în partea dată a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă penală non – privativă de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, în baza art. 90 Cod penal, argumentând prin faptul că prima instanță nu a individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art. 61, 75 Cod penal și a practicii judiciare constante, ce a dus la stabilirea unei pedepse neechitabile.

A mai indicat că, consideră că scopul corectării și reeducării se va atinge și fără izolarea inculpatului de societate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță just și întemeiat a stabilit categoria și termenul pedepsei penale, fiind luate în considerație dispozițiile art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea faptei penale și consecințele survenite, de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, aplicând o pedeapsă echitabilă în limitele legii.

Mai mult, instanța de apel a indicat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia, iar inculpatul Brodescu Petru având tendința de a comite infracțiuni cu intenție, inclusiv contra proprietății, contra ordinii publice, contra vieții și sănătății persoanei, fiind încetate procesele penale pe motivul împăcării părților, executând pedepse neprivative de libertate, deși antecedentele penale sunt stinse și nu pot fi reținute, aceste circumstanțe caracterizează personalitatea inculpatului, și denotă lipsa a careva concluzii privind comportamentul său în societate și lipsa atingerii scopului pedepsei penale, or, modul comiterii infracțiunii săvârșite - ușurința cu care dânsul a comis infracțiunea și a cheltuit banii obținuți prin comiterea acestei infracțiuni, precum și scopul în care aceștia au fost irosiți (inclusiv închirierea automobilului, în care a fost reținut), prezența unui prejudiciu material nerestituit la momentul emiterii sentinței, care a fost recuperat de către rudele inculpatului până la examinarea cauzei în apel, instanța de apel a reținut concluzia instanței de fond că, corectarea și reeducarea acestuia, e posibilă doar în condițiile izolării dânsului de societate prin aplicarea în privința lui a unei pedepse sub formă de închisoare în limitele sancțiunii art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu executarea ei, în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3)

Cod penal, într-un penitenciar de tip semiînchis, iar dispunerea în privința acestuia a suspendării condiționate a pedepsei, poate doar să încurajeze comiterea pe viitor de către inculpat și alte persoane a altor infracțiuni.

Instanța de apel a constatat că prima instanță incorect a reținut ca prezentă în cauză circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnat pentru infracțiune similară, din acest considerent, instanța de apel a considerat necesar de a exclude circumstanța agravantă prevăzută la art. 77 al. (1) lit. a) Cod penal - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, or, necătînd la faptul, că inculpatul anterior a fost condamnat de nenumărate ori, la pedepse neprivative de libertate (muncă neremunerată în folosul comunității, amendă), antecedentele penale fiind stinse, acesta nu poate fi considerat ca persoană condamnată, ținînd cont de prevederile art. 65 Cod de procedură penală și art. 110 Cod penal, însă instanța de apel a indicat că această eroare nu influențează asupra pedepsei stabilite, or, la caz inculpatului i-a fost aplicată pedeapsa minimă posibilă și fără pedeapsa complementară - amendă.

Mai mult, instanța de apel a menționat că circumstanțele atenuante ca recunoașterea vinovăției și căința sinceră, au fost luate în considerație la aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală, deci aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică, în astfel de circumstanțe, instanța de apel a respins argumentele apelantului, precum că "la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a luat în considerație gradul infracțiunii comise, împrejurările în care a fost consumată infracțiunea, personalitatea inculpatului, dar și prezența circumstanțelor atenuante - recunoașterea vinovăției și căința sinceră".

În consecință, instanța de apel a statuat, că pedeapsa individualizată de prima instanța, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Platon Mariana în numele inculpatului Brodescu Petru indicînd temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 16) Cod de procedură penală, art. 6 CEDO prin care a solicitat casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocînd:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

- instanța de apel a ieșit din limitele învinuirii aduse inculpatului;
- în argumentarea soluției de agravare a pedepsei, instanța de apel a indicat circumstanțe bazate pe presupuneri care în viziunea instanței impune necesitatea izolării inculpatului de societate;

- concluziile instanței de apel cu privire la faptul că inculpatul anterior a mai săvârșit infracțiuni contravin normelor imperative, deoarece pedeapsa penală se aplică doar pentru fapta comisă, nu însă și pentru circumstanțe neprevăzute de lege ca agravante la art. 77 Cod penal;

- concluzia instanței de apel că inculpatul urmează a fi pedepsit cu izolarea de societate, fără aplicarea art. 90 alin. (1) Cod penal, este contrară esenței dreptului penal și contravine normelor internaționale art. 6 paragraf 2 – 3 CEDO.

6. La recursul ordinar declarat de avocatul Platon Mariana în numele inculpatului Brodescu Petru, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil cu menținerea deciziei instanței de apel motivând prin faptul că instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei stabilite, a ținut cont de principiile generale de aplicare a pedepsei precum și de criteriile de individualizare a pedepsei.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze, parțial sau total, hotărârea atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit indică că, avocatul în recurs, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 16) Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, și anume cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și-au găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal lărgit notează că, din analiza materialelor cauzei, rezultă cert că atât prima instanță cât și instanța de apel au apreciat obiectiv prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, cumulul de probe administrat la urmărirea penală și examinate în ședințele de judecată a primei instanțe și a instanței de apel, descrise în sentință (f.d. 141-142), prima instanță corect a adoptat și instanța de apel a menținut soluția de condamnare a inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal - „jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Colegiul penal lărgit, a constatat că instanța de apel greșit a motivat aplicarea pedepsei, menținând sentința, prin care inculpatului recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, ce conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală reprezintă maximul pedepsei și nu minimul cum e indicat în decizie(f.d. 177).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit concluzionează că, la argumentarea soluției, instanța de apel a motivat prin faptul că „ la caz lipsa circumstanțelor agravante și prezența celor atenuante ca recunoașterea vinovăției și căința sinceră, constatate de instanță, au și servit drept temei pentru reducerea pedepsei până la limita minimă prevăzută de lege..”(f.d. 177), astfel, instanța de apel, menținând sentința prin care inculpatul a fost condamnat la 4 ani și 8 luni se contrazice pe sine însuși, din motiv că, limitele pedepsei cu închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, sunt de la 5 la 7 ani, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, limitele pedepsei se reduc cu 1/3 de la 3 ani 4 luni până la 4 ani 8 luni, astfel, Colegiul penal lărgit, ține să menționeze că, este incorectă poziția instanței de apel, or, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, or,

instanța de apel a indicat în motivarea soluției că este aplicat minimul pedepsei, pe când în dispozitiv, i-a stabilit inculpatului o pedeapsă maximă sub formă de închisoare.

Mai mult, Colegiul penal lărgit statuează că, argumentele apărării precum că instanța de apel a ieșit din limitele învinuirii aduse inculpatului și că în argumentarea soluției de agravare a pedepsei, instanța de apel a indicat circumstanțe bazate pe presupuneri, sunt apreciate ca declarative ce nu corespund realității, or, Colegiul penal lărgit indică că, apărarea nu a indicat prin ce instanța de apel a ieșit din limitele învinuirii, mai mult, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel prin decizia sa, a menținut sentința primei instanțe, în astfel de circumstanțe, nu este clar despre care soluție prin care s-a agravat pedeapsa inculpatului apărarea invocă.

Cât ține de argumentul precum că, concluziile instanței de apel cu privire la faptul că inculpatul anterior a mai săvârșit infracțiuni contravin normelor imperative, deoarece pedeapsa penală se aplică doar pentru fapta comisă, nu însă și pentru circumstanțe neprevăzute de lege ca agravante la art. 77 Cod penal, Colegiul penal lărgit, îl consideră declarativ, din motiv că instanța de recurs a constatat că instanța de apel a exclus circumstanța agravantă stabilită de prima instanță – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, însă această circumstanță nu a fost luată în considerație la stabilirea pedepsei inculpatului, motivându-se eronat că inculpatului i sa aplicat minimul posibil(f.d. 177).

Totodată, Colegiul penal lărgit mai invocă că, în instanța de apel a fost restituită dauna materială în speța dată, ce la fel urma a fi luat în considerație de instanța de apel ca circumstanță atenuantă la stabilirea pedepsei.

Cât ține de temeiul care cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit menționează că este unul declarativ, recurentul neindicând nici un argument în susținerea acestui temei, limitându-se doar la invocarea lui.

Referindu-se la motivul că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea lui de societate, Colegiul penal lărgit invocă că, instanța de apel corect a motivat că „deși inculpatul nu are antecedente penale, acesta nu este la prima abatere, anterior a mai comis cu intenție infracțiuni contra proprietății, vieții și sănătății persoanei, executând pedepsele stabilite cu amendă, muncă neremunerată, în câteva cazuri cauzele penale fiind încetate în baza art. 109 Cod penal în legătură cu împăcarea cu victima, circumstanțe, ce statuează că, o pedeapsă condiționată inculpatului nu ar fi efectivă și nu și-ar atinge scopul pedepsei”, motive care instanța de recurs ordinar le însușește ce este conform practicii CtEDO, hot. Albert vs România din 16.02.2010.

8. În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea în partea stabilirii pedepsei, a sentinței Judecătoriei Chișinău /sediul central/ din 24 martie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel

Chişinău din 12 septembrie 2017, ca fiind greşit motivate şi ținând cont de erorile instanțelor inferioare expuse deja, urmează a pronunța o hotărâre nouă în această parte, cu aplicarea unei pedepse echitabile, în speță confirmându-se temeiurile pentru recurs, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, în sensul că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

9. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Platon Mariana în numele inculpatului Brodescu Petru, casează în partea stabilirii pedepsei sentința Judecătoriei Chişinău /sediul central/ din 24 martie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chişinău din 12 septembrie 2017 în cauza penală privindu-l pe **Brodescu Petru XXXXX**, rejudecă cauza pronunțând următoarea hotărâre:

Brodescu Petru XXXXX se consideră condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani fără amendă cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei de calculat din 30.01.2018 cu includerea arestului preventiv și termenului de pedeapsă deja executat din 13.02.2017 până pe 30.01.2018.

În rest se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **01 martie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie